

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 639/2023-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa R [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou AK – AK, s. r. o., Na Revíne 37, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 38/2023 z 15. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 a základných práv zaručených čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1, čl. 49, ako aj čl. 50 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv zaručených čl. 3 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznanie finančného zadosťučinenia a trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4T/99/2020-647 z 24. marca 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu 1“) uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona a zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v predmetnom rozsudku. Za to bol sťažovateľovi uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, trest zákazu činnosti v trvaní 4 rokov a trest prepadnutia vecí. Okresný súd súčasne sťažovateľovi uložil ochranné liečenie a ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

3. Proti rozsudku okresného súdu 1 podali odvolanie sťažovateľ aj prokurátor. Uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4To/35/2021 z 24. júna 2021 bol rozsudok v celom rozsahu zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu, aby ju znova prejednal a rozhodol.

4. Po vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu č. k. 4T/99/2020-802 z 13. októbra 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu 2“) opätovne uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona a zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v predmetnom rozsudku. Za to mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, trest zákazu činnosti v trvaní 4 rokov a trest prepadnutia veci. Súčasne mu bolo uložené ochranné liečenie a ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

5. Proti rozsudku okresného súdu 2 podali odvolanie sťažovateľ aj prokurátor. Na odvolanie prokurátora rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4To/97/2021 z 10. februára 2022 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) bol rozsudok okresného súdu zrušený vo výroku o treste, pričom krajský súd sám uložil sťažovateľovi nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, trest zákazu činnosti v trvaní 4 rokov a trest prepadnutia veci.

6. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje takto:

a) Napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené, pretože najvyšší súd sa nevyrovnal so všetkými námietkami sťažovateľa, pokiaľ ide o naplnenie skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia, ktorý sa mu dáva za vinu, ako aj z hľadiska neodôvodnených skutkových a právnych záverov všeobecných súdov. Sťažovateľ v avizovanej súvislosti upriamuje pozornosť na videozáznamy, ktoré zaznamenali jeho jazdu, ako aj na výpovede svedkov. Najvyšší súd sa obmedzil na paušalizovanie skutkových a právnych námietok sťažovateľa, čo sa týka počtu a identifikácie osôb ohrozených žalovanou trestnou činnosťou. To malo zásadný vplyv na právne posúdenie žalovaného skutku.

b) Najvyšší súd sa priklonil k judikatúre Najvyššieho súdu Českej republiky, podľa ktorej sa z hľadiska naplnenia skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia ohrozené osoby nemusia nachádzať v jednom čase na jednom mieste a k ohrozeniu ich zdravia môže dôjsť aj postupne počas celej jazdy páchatel'a avizovaného trestného činu. Zmiený príklon predstavuje rozširujúci výklad v neprospech sťažovateľa, ide nad rámec ustálenej rozhodovacej praxe slovenského súdnictva, pričom nereflektuje skutkové okolnosti sťažovateľovho prípadu. Týmto spôsobom došlo súčasne k porušeniu zásady legitímnych očakávaní a zásady *nullum crimen sine lege*. Najvyšší súd mal na argumentáciu sťažovateľa reagovať vlastnou argumentáciou.

c) Počas páchania žalovaného skutku sa sťažovateľ nachádzal pod vplyvom omamných a psychotropných látok, orgány činné v trestnom konaní na to upozornil a tieto látky im dobrovoľne vydal. Orgány činné v trestnom konaní však v krvi sťažovateľa nezistovali prítomnosť avizovaných látok, v dôsledku čoho zmarili ďalšie dokazovanie, ktoré by mohlo viesť k miernejšiemu trestnému postihu. Najvyšší súd sa s touto argumentáciou vyrovnal len nedostatočne.

d) Závery najvyššieho súdu sú arbitrárne, aj pokiaľ ide o posúdenie poľahčujúcich okolností. Sťažovateľovi neboli priznané poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. a), h), l), k), m) a o) Trestného zákona napriek tomu, že na to boli splnené zákonné podmienky.

e) Pred políciou sťažovateľ neutekal z dôvodu, že mal vo vozidle omamné a psychotropné látky, ale preto, lebo mal na vozidle evidenčné číslo z iného motorového vozidla. Nemal sa teda dopustiť trestného činu, aby zakryl iný trestný čin, ale aby zakryl priestupok. Ak by mal v úmysle zakryť „drogový“ trestný čin, tak by sa omamnej a psychotropnej látky zbavil za jazdy a jej prechovávanie by dobrovoľne neoznámil orgánom činným v trestnom konaní.

f) Orgány činné v trestnom konaní prezentovali sťažovateľovi jeho konanie pred vznesením obvinenia ako prečin a po vznesení obvinenia ako zločin, pričom v tomto postavení s ním aj vykonávali jednotlivé procesné úkony. Už v tom čase však musela existovať vedomosť o tom, že avizovaná trestná činnosť môže byť kvalifikovaná ako obzvlášť závažný zločin, s čím sa podľa § 37 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spája dôvod povinnej obhajoby. Všeobecné súdy následne dali zreteľ na sebainkriminačné výpovede, ktoré sťažovateľ učinil pred rozšírením obvinenia (obzvlášť závažný zločin), pričom jeho následné tvrdenia učené po ustanovení obhajcu neboli brané do úvahy. V tomto dôsledku došlo aj k porušeniu zásady zákazu sebaobviňovania. Napadnuté uznesenie sa s touto argumentáciou vysporiadalo nepreskúmateľným spôsobom.

g) Trest uložený sťažovateľovi je so zreteľom na už uvádzané deficity a rozhodovaciu prax všeobecných súdov v obdobných veciach neprimeraný. Aj na túto skutočnosť sťažovateľ poukazoval v dovolacom konaní.

8. Už uvedené dôvody sťažovateľ podrobnejšie odôvodňuje parciálnymi námietkami uvádzanými v ústavnej sťažnosti. Bez potreby komplexného prebratia sťažnostnej argumentácie do odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd uisťuje sťažovateľa, že sa dôsledne oboznámil s celým obsahom ústavnej sťažnosti, ako aj so všetkými jej prílohami.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľa podľa ústavy a práv sťažovateľa podľa dohovoru uvedených v bode 1 tohto rozhodnutia v podstate v dôsledku nedostatku odôvodnenia napadnutého uznesenia.

10. Ústavný súd podotýka, že rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný, je v rovine referenčných ustanovení tvorených čl. 1 ods. 1, čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 3 a 4 ústavy, ako aj čl. 3 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) dohovoru. Uvedenie práva obsiahnutého v čl. 7 ods. 1 dohovoru v dôvodovej časti ústavnej sťažnosti vyhodnotil ústavný súd vo vzťahu

k formulovanému petitu ústavnej sťažnosti v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (m. m. napr. I. ÚS 20/2020, III. ÚS 411/2022, III. ÚS 192/2023).

11. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy; m. m. napr. IV. ÚS 1/2023).

12. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže medzi obsahom tohto práva a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje zásadná odlišnosť, a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne – m. m. napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 201/2020, IV. ÚS 23/2023, IV. ÚS 246/2023) je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli prakticky a efektívne dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. napr. I. ÚS 115/2020, IV. ÚS 22/2023).

13. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Posúdenie veci všeobecným súdom sa teda môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu aj v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, IV. ÚS 22/2023, IV. ÚS 29/2023).

14. Taktiež podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre

výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119; m. m. napr. IV. ÚS 22/2023, IV. ÚS 29/2023).

15. Rozhodovacia prax ústavného súdu vychádza z predpokladu, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (napr. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 708/2022, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (III. ÚS 489/2021, IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spätosť (spojitosť) napadnutého uznesenia, rozsudku krajského súdu a rozsudku okresného súdu 2 pristúpil ústavný súd k ich zhodnoteniu v celistvosti.

16. Pokiaľ ide o sťažnostné námietky uvedené v bode 7 písm. a) až c) tohto rozhodnutia, ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu 2 a rozsudku krajského súdu skoršiu ústavnú sťažnosť, ktorá bola uznesením č. k. II. ÚS 102/2023-15 z 15. marca 2023 odmietnutá vo vzťahu k rozsudku okresného súdu 2 podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci a vo vzťahu k rozsudku krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť. V avizovanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ formuloval dôvodové línie, ktoré sú z obsahového hľadiska v podstate zhodné s námietkami uvedenými v bode 7 písm. a) až c) tohto rozhodnutia.

17. Ústavný súd, nepovažujúc za potrebné rozsiahlym spôsobom recipovať svoje závery objektivizované v uznesení č. k. II. ÚS 102/2023-15, poukazuje predovšetkým na body 18 až 25 predmetného uznesenia. Na týchto miestach dal sťažovateľovi do pozornosti, že so zreteľom na tam uvedené skutkové okolnosti vníma žalovanú trestnú činnosť ako učebnicový príklad tzv. cestného pirátstva, a teda ako trestný čin všeobecného ohrozenia spáchaného nebezpečným spôsobom vedenia motorového vozidla. Následne poukázal na tú časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu, kde tento sťažovateľovi výstižne a zrozumiteľne vysvetlil, že naplnenie kvalifikačného znaku všeobecného nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví je potrebné posudzovať v plnej šírke ohrozujúcich situácií, ktoré vznikli v dôsledku neregulárneho riskantného spôsobu jazdy sťažovateľa, a nie je možné sa obmedziť len na zohľadnenie vybraných bezprostredných kolízií ohrozujúceho vozidla sťažovateľa s inými vozidlami alebo ďalšími osobami, ako si to predstavuje sťažovateľ. Ústavný súd dodal, že sa nemožno stotožniť ani s tvrdením sťažovateľa, v ktorom spochybňoval priliehavosť spomínaného judikátu českej rozhodovacej praxe na svoj prípad, čo priliehavo odôvodnil v bode 20 uznesenia č. k. II. ÚS 102/2023-15. Pokiaľ ide o zmenu dôkaznej situácie v sťažovateľom naznačenom smere, ústavný súd s poukazom na konkrétny záver konštatoval, že táto by rozhodne nevedla z pohľadu prísnosti trestu k zmierneniu trestného postihu (pozri bod 21 uznesenia č. k. II. ÚS 102/2023-15). Vo zvyšných tu neanalyzovaných aspektoch ústavný súd koncentruje pozornosť na odôvodnenie uznesenia č. k. II. ÚS 102/2023-15, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje.

18. Sťažovateľ následne avizované námietky formuloval aj v rámci dovolania (bod 6 a nasl. napadnutého uznesenia), pričom najvyšší súd mu na ne poskytol kvantitatívne a kvalitatívne vyčerpávajúcu odpoveď predovšetkým v bode 33 a nasl. napadnutého uznesenia. Ústavný súd nepovažuje za potrebné reprodukovat' dôvody vysvetlené v napadnutom uznesení, uvádza len, že najvyšší súd sťažovateľovi konkrétne vysvetlil, prečo sa z hľadiska naplnenia skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia ohrozené osoby nemusia nachádzať v jednom čase na jednom mieste a k ohrozeniu ich zdravia môže dôjsť aj postupne (bod 35 a nasl. napadnutého uznesenia), pričom tiež poukázal, z akého dôvodu sa krajský súd dostatočne vysporiadal so sťažovateľovou argumentáciou týkajúcou sa právnej kvalifikácie žalovaného skutku (bod 39 a nasl. napadnutého uznesenia). Dôvodové línie krajského súdu v naznačených súvislostiach rozvinul (bod 41 a nasl. napadnutého uznesenia), pričom akcentoval, že na sťažovateľovu trestnú vec nie sú aplikovateľné len rozhodnutia českého súdnictva, ale aj výsledky slovenskej súdnej praxe, z ktorých konkrétne citoval, a to aj so zvýraznením relevantných pasáží (bod 45 a nasl. napadnutého uznesenia). Avizované argumentačné línie napokon vecne zhrnul v bode 46 a nasl. napadnutého uznesenia.

19. V súvislosti s námietkou extenzívnej interpretácie právnej regulácie v neprospech sťažovateľa najvyšší súd uviedol, že to, či v konkrétnom prípade bol konaním páchatel'a ohrozený väčší počet osôb na živote alebo na zdraví, závisí od rôznych okolností, najmä od povahy miesta, kde k ohrozeniu došlo, ako aj spôsobu, ktorým k ohrozeniu došlo. Z uvedenej argumentácie podľa ústavného súdu sám osebe vyplýva aj logický záver o nemožnosti porušenia procesného imperatívu *nullum crimen sine lege* upraveného v čl. 49 ústavy. Najvyšší súd tiež konkrétne vysvetlil, z akého dôvodu nemožno na sťažovateľovu vec aplikovať v ústavnej sťažnosti odkazovaný rozsudok okresného súdu sp. zn. 0T/184/2019 z 27. augusta 2019 a rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/73/2021 z 20. októbra 2021 (nedostatok relevantného odôvodnenia), pričom súčasne poukázal na nemožnosť posúdenia jazdy páchatel'ov podľa avizovaných rozsudkov, ako aj na odôvodnenie rozsudku krajského súdu súvisiace s absenciou znalosti predmetných spisov. V podrobnostiach ústavný súd odkazuje na body 49 a 50 napadnutého uznesenia, s ktorými nemá dôvod nesúhlasiť.

20. K námietke porušenia zásady legitímnych očakávaní sa najvyšší súd podrobne vyjadril v bodoch 52 až 55 napadnutého uznesenia, keď nadviazal na svoje závery o absencii extenzívnej interpretácie obsahu právnej normy v neprospech páchatel'a a súčasne opätovne poukázal na dôvody aplikácie záverov českej judikatúry. K tomu ústavný súd dodáva, že avizovanú rozhodovaciu prax českého súdnictva si osvojili nielen všeobecné súdy, ale aj ústavný súd (pozri napr. I. ÚS 345/2023, II. ÚS 102/2023), ktorý ju aproboval ako súčasť svojej judikatúry, v dôsledku čoho ju považuje za použiteľnú aj v podmienkach Slovenskej republiky. Len nad rámec záveru ústavný súd opakuje, že rozhodovacia činnosť všeobecných súdov pri analogických skutkových okolnostiach sa môže líšiť. Z práva na súdnu ochranu nevyplýva nárok na nemennosť judikatúry (m. m. IV. ÚS 214/2022).

21. Osobitne k námietke porušenia čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorú sťažovateľ formuloval v súvislosti s porušením zásady legitímnych očakávaní, ústavný súd zdôrazňuje, že toto ustanovenie ústavy negarantuje fyzickým osobám a právnickým osobám žiadne základné práva a slobody, ale je adresované ako príkaz všetkým orgánom verejnej moci pri realizácii ich vrchnostenských úloh. V konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy však ústavný súd chráni základné práva a slobody

sťažovateľov. Prioritne teda v konaní o ústavnej sťažnosti nejde o kontrolu súladu postupov a rozhodnutí orgánov verejnej moci s ústavou, ale o poskytovanie účinnej ochrany základným právam a slobodám sťažovateľov (m. m. napr. II. ÚS 504/2018, III. ÚS 319/2020, III. ÚS 503/2021, III. ÚS 604/2022, IV. ÚS 490/2021).

22. Pokiaľ ide o deficit zisťovania prítomnosti omamných a psychotropných látok v krvi sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na bod 64 napadnutého uznesenia, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ v deň spáchania skutku (24. apríla 2020) omamné a psychotropné látky neužil, pričom skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní upozorňoval, že je pod vplyvom drog, nebola dokázaná. Najvyšší súd poukázal na výpovede konkrétnych svedkov, ktoré túto skutočnosť preukazujú (body 65 a 67 napadnutého uznesenia), a argumentoval účelovým prispôsobovaním obhajoby smerom k zmene právnej kvalifikácie (body 66 a 67 napadnutého uznesenia), pričom s poukazom na konkrétne dôvody vyvrátil sťažovateľove argumenty smerujúce k potenciálne miernejšiemu postihu (body 69 a 70 napadnutého uznesenia).

23. V ďalších líniách odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyjadril sťažovateľ nespokojnosť s nepriznaním poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. a), h), l), k), m) a o) Trestného zákona. V reakcii na uvedené najvyšší súd v bodoch 71 až 87 napadnutého uznesenia v podrobných výkladoch koncentroval pozornosť na všeobecné aspekty dovolacieho prieskumu v relevantných súvislostiach (body 71 až 78 napadnutého uznesenia), pričom následne sa vysporiadal s neexistenciou konkrétnych poľahčujúcich okolností, ktoré podľa sťažovateľa neboli priznané, hoci v danej veci existovali.

24. V súvislosti s poľahčujúcimi okolnosťami podľa § 36 písm. a) a h) Trestného zákona ústavný súd v zhode s názorom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu poukazuje na časový odstup medzi prerušením tehotenstva sťažovateľovej priateľky, ktoré malo vyvolať ospravedliteľné silné citové rozrušenie, a požitím omamných a psychotropných látok. Najvyšší súd pritom najmä podotkol, že vo vzťahu k existencii silného citového rozrušenia ešte aj v čase spáchania žalovaného skutku neboli produkované nijaké dôkazy. V súvislosti s oboma poľahčujúcimi okolnosťami najvyšší súd ďalej poukázal na snahu o zakrývanie drogovej trestnej činnosti, pričom pokiaľ ide o poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. h) Trestného zákona, upriamil tiež pozornosť na deficit skutkových zistení v jej prospech. V podrobnostiach pritom ústavný súd poukazuje na bod 79 napadnutého uznesenia a dodáva, že predmetné závery podľa názoru ústavného súdu predstavujú adekvátnu reakciu na predošlé sťažovateľove argumentačné línie so zreteľom na skutočnosť, že zodpovedajúca časť sťažnostnej argumentácie predstavuje len ich repetitívne opakovanie.

25. Ak ide o poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, najvyšší súd v bode 80 napadnutého uznesenia v zhode so závermi krajského súdu v podstatnom uviedol, že pri súhrnnom treste sa priznanie k činu a jeho úprimné oľutovanie musí prejavovať vo vzťahu k celej zbierajúcej sa trestnej činnosti, čo sa v sťažovateľovom prípade nestalo, pričom uvedené odôvodnil v poslednej vete bodu 80 napadnutého uznesenia (účinky poľahčujúcej okolnosti). Nemožno preto priznať relevanciu sťažnostnej námietky o nedostatku odôvodnenia správnosti tohto názoru.

26. K nedostatku poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. k) Trestného zákona najvyšší súd predovšetkým v bode 83 napadnutého uznesenia konformne so závermi rozsudku krajského súdu dôvodil, že sťažovateľ síce škodu spôsobenú trestným činom spláca, avšak táto dosiaľ nebola

v celom rozsahu uhradená, čo je dôvodom, pre ktorý nemožno túto poľahčujúcu okolnosť priznať. Ústavný súd považuje tieto závery za logické a správne, zodpovedajúce obsahovému posolstvu § 36 písm. k) Trestného zákona, pričom k sťažovateľovmu argumentu o reštriktívnom výklade Trestného zákona len na dôvažok poukazuje na závery odbornej literatúry, podľa ktorej pri nahradení spôsobenej škody v kontexte § 36 písm. k) Trestného poriadku musí ísť o úplnú náhradu škody [MULARČÍK, O. Komentár k § 36 Trestného zákona. In: BURDA, E. – ČENTĚŠ, J. – KOLESÁR, J. – ZÁHORA, J. a kol. *Trestný zákon. Všeobecná časť. Komentár – 1. diel.* Praha : C. H. Beck, 2010.].

27. Nepriзнание poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. m) Trestného zákona odôvodnil najvyšší súd v podstatných črtách bodu 84 napadnutého uznesenia tak, že priznanie k omamnej a psychotropnej látke bezprostredne po zadržaní sťažovateľa unikajúceho preto, aby sa jeho drogová trestná činnosť neodhalila, nesvedčí o dobrovoľnom oznámení trestného činu, ale o snahe získať výhodu v podobe poľahčujúcej okolnosti. Tieto závery potvrdzuje aj odborná literatúra, podľa ktorej oznámenie trestného činu páchatelom orgánom činným v trestnom konaní musí byť dobrovoľné, pričom o dobrovoľnosti nemožno hovoriť, ak páchatel urobil oznámenie v dôsledku presvedčenia, že jeho trestný čin bude odhalený [JANKO, S. Komentár k § 36 Trestného zákona. In: STRÉMY, T. – KURILOVSKÁ, L. a kol. *Trestný zákon. Komentár. Zväzok 1.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2022.]. Uvedený záver najvyššieho súdu sa preto ústavnému súdu nejaví ako arbitrárny, pričom dodáva, že sťažovateľ sa s ním v dôvodových líniách ústavnej sťažnosti síce nestotožnil, ale súčasne neuviedol argumenty a skutočnosti, ktoré by smerovali k spochybneniu jeho správnosti.

28. Napokon k poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. o) Trestného zákona najvyšší súd v bode 85 napadnutého uznesenia so zreteľom na závery orgánov činných v trestnom konaní nepovažoval túto poľahčujúcu okolnosť za preukázanú. Aj s avizovaným záverom sa ústavný súd stotožňuje, nepovažuje ho za neodôvodnený a z tohto dôvodu doň nemá zo svojej pozície dôvod vstupovať.

29. Spoločne k bodom 23 až 28 tohto rozhodnutia ústavný súd v súlade so svojou stabilnou rozhodovacou činnosťou uzatvára, že len samotná skutočnosť, že sťažovateľ zastáva v ústavnej sťažnosti iný právny názor, než aký prijal najvyšší súd v napadnutom uznesení, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahrádzať právny názor najvyššieho súdu vlastným názorom (napr. III. ÚS 394/2023). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery z neho všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu, ako aj akékoľvek jeho procesné pochybenia môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu výlučne vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie konkrétneho základného práva alebo slobody vyplývajúcich z ústavy, resp. práva garantovaného prostredníctvom medzinárodnej zmluvy o ľudských právach, ktorou je Slovenská republika viazaná (napr. I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04,

III. ÚS 581/2015, IV. ÚS 1/2023). Ústavný súd rezultuje, že so zreteľom na už uvedené dôvody o takýto prípad v okolnostiach sťažovateľovej veci nejde.

30. K argumentom zhrnutým v bode 7 písm. e) a f) tohto rozhodnutia najvyšší súd v bode 56 a nasl. napadnutého uznesenia sťažovateľovi korektne uviedol, že v danom prípade by za určitých okolností mohol byť založený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, súčasne však s poukazom na konkrétne časové a procesné súvislosti poukázal na potrebu aplikácie § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Avizovaný dovolací dôvod teda podľa zistení najvyššieho súdu nebolo možné v sťažovateľovom prípade použiť, keďže okolnosti obsiahnuté v analyzovanej argumentácii boli sťažovateľovi ako dovolateľovi známe už v pôvodnom konaní a nenamietal ich najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Najvyšší súd takto poukázal na neuplatniteľnosť uvedenej argumentácie s odkazom na § 371 ods. 4 Trestného poriadku, pričom svoje úvahy oprel nielen o konkrétne údaje vyplývajúce zo spisového materiálu, ale i svoju rozhodovaciu prax (body 56 až 58 napadnutého uznesenia). K námietke porušenia zákazu sebaobviňovania najvyšší súd v širších právno-teoretických súvislostiach sťažovateľovi korektne poukázal, že avizovaný zákaz je potrebné ponímať v iných intenciách, ako uvádza sťažovateľ (bod 59 a nasl. napadnutého uznesenia). Ústavný súd preto k týmto sťažnostným námietkam uzatvára, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení s avizovanými dôvodovými líniami nevysporiadal spôsobom, ktorý by bolo možné hodnotiť ako nedostatočný a vyžadujúci kasačný zásah ústavného súdu.

31. V súvislosti s nespokojnosťou sťažovateľa s primeranosťou uloženého trestu ústavný súd poukazuje na bod 88 a nasl. napadnutého uznesenia, v ktorom najvyšší súd v zhode so sťažovateľom dospel k záveru, že v danom prípade nejde o žiaden dovolací dôvod. Súčasne poukázal na to, že v sťažovateľovej veci nedošlo k porušeniu základných práv, a nad rámec uvedeného s poukazom na závery krajského súdu podotkol, že tento sa podrobne a správne zaoberal okolnosťami, ktoré majú vplyv na výšku uloženého trestu. Ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením rozsudku krajského súdu musí tomuto tvrdeniu prisvedčiť, pričom v podrobnostiach odkazuje na závery uvedené v bode 92 napadnutého uznesenia a dôvodové línie napadnutého rozsudku krajského súdu.

32. Po komplexnom oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia v spojitosti s odôvodnením rozsudku krajského súdu a rozsudku okresného súdu 2 (bod 15 tohto rozhodnutia) ústavný súd sumarizačne konštatuje, že argumentačné závery všeobecných súdov nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, teda ako ústavno-právne neudržateľné a z tohto dôvodu zasahujúce do referenčných kritérií, ktoré sťažovateľ uviedol v ústavnej sťažnosti. Všeobecné súdy podľa názoru ústavného súdu konali v medziach svojej právomoci a v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, ktoré interpretovali a aplikovali v plnom súlade s ich obsahom. Po porovnaní dovolacích argumentačných línií a dôvodov ústavnej sťažnosti napokon neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažnostná argumentácia je v podstatnej miere v zásade len zopakovaním argumentácie prednesenej sťažovateľom v dovolaní pred najvyšším súdom, ktorý však na jej nosné idey primerane odpovedal vlastnými a ústavne udržateľnými úvahami.

33. V konkrétnom prípade ústavný súd uzatvára, že pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením a obsahom označených základných práv podľa ústavy, resp. práv podľa dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prijatí

ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť v jej celosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

34. Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa už stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. decembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu